

Specifism

**Den anarkistiska praktiken av att bygga folkrörelser och revolutionär
organisation**

Adam Weaver

2006

Innehåll

Ett kort historiskt perspektiv	4
Specifism utvecklat	5
Specifism i kontexten av nordamerikansk och västerländsk anarkism	7

Över hela världen är både anarkistisk inblandning i massrörelser och utvecklingen av specifikt anarkistiska organisationer på uppsving. Den här trenden hjälper anarkismen att få tillbaka sin legitimitet som en dynamisk politisk kraft inuti rörelser. I ljuset av detta får Specifismen (por. Especificismo), ett koncept som uppstod ur nästan 50 år av anarkistiska erfarenheter i Sydamerika, spridning världen över. Fastän många anarkister känner igen många av Specifismens idéer borde den definieras som ett originellt bidrag till anarkistisk teori och praktik.

Den första organisationen som förespråkade konceptet Specifism – då det var mer av en praktik än en utvecklad ideologi – var *Federación Anarquista Uruguay* (FAU) som bildades 1956 av anarkistiska militanter som anammade idén om en organisation som var specifikt anarkistisk. Efter att ha överlevt diktaturen i Uruguay uppstod FAU i mitten 1980-talet för att etablera kontakt med och influera andra Sydamerikanska anarkistiska revolutionärer. FAU's arbete stödde bildandet av *Federação Anarquista Gaúcha* (FAG), *Federação Anarquista Cabocla* (FACA) och *Federação Anarquista do Rio de Janeiro* (FARJ) i deras respektive regioner av Brasilien, samt den argentinska organisationen Auca (Rebel).

Även om de viktigaste begreppen Specifismen kommer behandlas mer i detalj i den här artikeln, så kan den summeras i tre kortfattade punkter:

1. Behovet av specifikt anarkistisk organisering uppbyggd kring enighet i idéer och politisk praktik.
2. Användning av den specifikt anarkistiska organisationen för att teoretisera och utveckla strategiskt politiskt- och organiseringsarbete.
3. Aktiv deltagande i och byggandet av självständiga och folkliga sociala rörelser, beskrivet som processen "social inkorporering".

Ett kort historiskt perspektiv

Även om Specifismens idéer först under de senaste decennierna har blivit en del av den latinamerikanska anarkismen, anknyter de till en historisk röd tråd som löper genom den internationella anarkistiska rörelsen. Den mest välkända är den plattformistiska strömningen, som började med publiceringen av "Organisationsplattformen för de frihetliga kommunisterna". Dokumentet skrevs 1926 av den före detta bondearméledaren Nestor Makhno, Ida Mett och andra militanter i gruppen Dielo Trouda (Arbetarnas Sak), som grundades kring tidningen med samma namn (Skirda, 192-213). Den parisbaserade Dielo Trouda, som bestod av exiler från den ryska revolutionen, kritiserade den anarkistiska rörelsen för dess brist på organisering, vilket förhindrade ett samordnat svar på bolsjevikernas försök att förvandla arbetarsovjeterna till instrument för enpartistyre. Som alternativ föreslog de en "Allmän Förening av Anarkister" baserad på anarkistisk-kommunism, som skulle sträva efter "teoretisk och taktisk enhet" och fokusera på klasskamp och fackföreningar.

Andra förekomster av liknande idéer är "Organisatorisk Dualism", som nämns i historiska dokument från 1920-talets italienska anarkistiska rörelse. De italienska anarkisterna använde detta begrepp för att beskriva anarkisternas engagemang både som medlemmar i en anarkistisk politisk organisation och som militanter i arbetarrörelsen (FdCA). I Spanien uppstod gruppen Durrutis Vänner för att motsätta sig det gradvisa upphävandet av den spanska revolutionen 1936 (Guillamon). I "Mot en Ny Revolution" tog de efter en del av plattformens idéer och kritiserade CNT-FAI:s gradvisa reformism och samarbete med den republikanska regeringen, vilket de menade bidrog till att de antifascistiska och revolutionära krafterna besegrades. Inflytelserika organisationer inom den kinesiska anarkiströrelsen på 1910-talet, som Wuzhengfu-Gongchan Zhuyi Tongshi Che (Samfundet för Anarkistiskt-Kommunistiska Kamrater), förespråkade liknande idéer (Krebs). Även om samtliga av dessa olika strömningar har specifika egenskaper som utvecklats från de rörelser och länder där de har sitt ursprung, delar de alla en gemensam röd tråd som korsar rörelser, epoker och kontinenter.

Specifism utvecklat

Specifisterna lägger fram tre huvudlinjer i sin politik, varav de två första är på organisationsnivån. Genom att lyfta fram behovet av en specifikt anarkistisk organisation uppbyggd kring en enighet i idéer och politisk praktik, uttrycker Specifisterna sin inneboende invändning mot idén om en syntesorganisation av revolutionärer eller av flera anarkistiska strömningar som är löst förenade. De karakteriserar denna organisationsform som att den skapar en,

“överdriven strävan efter den nödvändiga enigheten bland anarkister till den punkt där enighet föredras till varje pris, i rädslan för att riskera positioner, idéer och förslag som ibland är oförenliga. Resultatet av dessa typer av sammanslutningar är frihetliga kollektiv utan mycket mer gemensamt än att de betraktar sig själva som anarkister.” (*En La Calle*).

Även om denna kritik har framförts av de sydamerikanska Specifisterna, har nordamerikanska anarkister också gett uttryck för sina erfarenheter av syntesorganisationer som saknar sammanhållning på grund av många olika, motsägelsefulla politiska tendenser. Ofta resulterar gruppens grundläggande överenskommelse i en vag ”minsta gemensamma nämnare”-politik, vilket lämnar lite utrymme för enad handling eller utvecklad politisk diskussion bland kamraterna.

Utan en strategi som härrör från en gemensam politisk överenskommelse är revolutionära organisationer dömda till att bli en fråga om reaktivism mot de ständiga manifestationerna av förtryck och orättvisor och en cykel av fruktlösa aktioner som upprepas om och om igen, med liten analys eller förståelse för deras konsekvenser (Featherstone et al). Vidare kritiserar Specifisterna dessa tendenser för att drivas av spontanitet och individualism och för att inte leda till det seriösa, systematiska arbete som krävs för att bygga revolutionära rörelser. De latinamerikanska revolutionärerna menar att organisationer som saknar ett program,

”som motsätter sig all disciplin mellan militanter, som vägrar att ’definiera sig själv’ eller att ’passa in sig själv’, ... [är en] direkt ättling till den borgerliga liberalismen, [som] bara reagerar på starka stimuli, ansluter sig till kampen bara i dess höjdpunkter och vägrar att arbeta kontinuerligt, särskilt i stunder av relativ vila mellan kamperna.” (*En La Calle*)

En särskild betoning i den Specifistiska politiska praktiken är den anarkistiska organisationens roll, som bildats utifrån en grund av gemensam politik, som ett utrymme för utveckling av en gemensam strategi och reflektion över gruppens organiseringsarbete. Upprätthållt av ett kollektivt ansvar för organisationens planer och arbete, byggs ett förtroende upp inom medlemmarna och grupperna som möjliggör en djupgående diskussion på hög nivå om deras agerande. Detta gör det möjligt för organisationen att bilda en kollektiv analys, utveckla omedelbara och långsiktiga mål och kontinuerligt reflektera över och förändra sitt arbete utifrån de lärdomar som dras och de rådande omständigheterna.

Utifrån dessa metoder och utifrån grunden av sina ideologiska principer bör revolutionära organisationer sträva efter att skapa ett program som definierar deras kort- och medellångsiktiga mål och som arbetar mot deras långsiktiga mål:

Programmet måste komma från en rigorös analys av samhället och sambandet mellan de krafter som ingår i det. Som grund måste det ha erfarenheten av de förtrycktas kamp och deras strävanden, och från dessa element måste det fastställa de mål och uppgifter den revolutionära organisationen ska följa för att lyckas inte bara med det slutliga målet utan också med de omedelbara. (*En La Calle*)

Den sista punkten, men den som är central i Specifismens praktik, är idén om ”social inkorporering”. Den härrör från övertygelsen att de förtryckta är den mest revolutionära sektorn i samhället, och att fröet till den framtida revolutionära omvandlingen av samhället redan ligger i dessa klasser och sociala grupperingar. Social inkorporering innebär att anarkister deltar i de förtrycktas och arbetarklassens dagliga kamp. Det betyder inte att man agerar inom opinionsbildningskampanjer för enskilda frågor som bygger på att förväntade traditionella

politiska aktivister engagerar sig, utan snarare inom rörelser av människor som kämpar för att förbättra sina egna villkor, som inte alltid samlas på grund av uteslutande materiellt baserade behov, utan också av socialt och historiskt rotade behov av att motstå statens och kapitalismens attacker. Det kan handla om gräsrotsledda arbetarrörelser, invandrargrupperns rörelser som kräver legaliserad status, grannskapsorganisationers motstånd mot polisens brutalitet och mord, arbetarklasstudenters kamp mot budgetnedskärningar samt fattiga och arbetslösa motstånd mot vräkningar och nedskärningar i socialt stöd.

Genom dagliga kamper blir de förtryckta en medveten kraft. Klassen i sig, eller snarare klasserna i sig (definierade bortom den klassreduktionistiska visionen av det urbana industriproletariatet, till att omfatta alla förtryckta grupper i samhället som har ett materiell intresse av ett nytt samhälle), hårdas, testas och återskapas genom dessa dagliga kamper kring omedelbara behov till att bli klasser för sig själva. Det vill säga, de förändras från sociala klasser och grupper som existerar objektivt och på grund av sociala relationer, till sociala krafter. De förs samman med organiska metoder, och många gånger genom sin egna självorganiserande sammanhållning, och blir självmedvetna aktörer som är medvetna om sin makt, sin röst och sina inneboende fiender: härskande eliter som utövar kontroll över maktstrukturerna i den moderna samhällsordningen.

Exempel på social inkorporation som FAG hänvisar till är deras arbete med grannskapskommittéer i byar och slumområden i städerna (så kallade Folkliga Resistanskommittéer), byggandet av allianser med gräsrotsmedlemmar i rörelsen för jordlösa arbetare på landsbygden, MST, och bland sop- och återvinningssamlare. På grund av de höga nivåerna av tillfälliga anställningar, undersysselsättning och arbetslöshet i Brasilien överlever en betydande del av arbetarklassen inte främst genom lönearbete, utan snarare genom försörjningsarbete och den informella ekonomin, till exempel tillfälligt byggnadsarbete, gatuförsäljning eller insamling av sopor och återvinningsbart material. Genom flera års arbete har FAG byggt upp en stark relation med städernas sopsamlare, så kallade catadores. Medlemmar i FAG har stöttat dem i att bilda en egen nationell organisation som arbetar för att mobilisera sopsamlare kring deras intressen nationellt och för att samla in pengar för att bygga en kollektivt driven återvinningsverksamhet.¹

Specifismens uppfattning av idéernas relation till folkrörelsen är att de inte bör påtvingas genom ett ledarskap, genom "masslinjen" eller av intellektuella. Anarkistiska militanter bör inte försöka få rörelser att proklamera en "anarkistisk" ståndpunkt, utan bör istället arbeta för att bevara deras anarkistiska inriktning, det vill säga deras naturliga tendens att vara självorganiserade och att militant kämpa för sina egna intressen. Detta förutsätter perspektivet att sociala rörelser kommer att nå sin egna logik av att skapa revolution, inte när de som helhet nödvändigtvis når punkten av att vara självidentifierade "anarkister", utan när de som helhet (eller åtminstone en överväldigande majoritet) når medvetenheten om sin egna makt och utövar denna makt i sina vardagsliv, på ett sätt som medvetet antar anarkismens idéer. En ytterligare roll för den anarkistiske militanten inom de sociala rörelserna är enligt Specifisterna att ta itu med de många politiska strömningar som kommer att finnas inom rörelserna och att aktivt bekämpa de opportunistiska elementen i vanguardism och parlamentarisk politik.

¹ Eduardo, dåvarande Sekreterare för Externa Relationer för Brazilianska FAG. "Saudacoes Libertarias dos E.U.A." E-mail to Pedro Ribeiro. 25 Jun 2004

Specifism i kontexten av nordamerikansk och västerländsk anarkism

Inom de samtida strömningarna av organiserad och revolutionär nordamerikansk och västerländsk anarkism pekar många indikatorer på att Plattformens inspiration och inflytande har haft störst betydelse för den senaste tidens uppblomstring av anarkistiska klasskampsorganisationer världen över. Många ser Plattformen som ett historiskt dokument som talar om det föregående århundradets organisatoriska misslyckanden för anarkismen inom globala revolutionära rörelser, och definieras sig själva som agerande inom den "plattformistiska traditionen". Med detta i åtanke förtjänar Specifism och Plattformism att jämföras och kontrasteras.

Plattformens författare var veteraner från den ryska revolutionen. De hjälpte till att leda ett småbondegerillakrig mot västeuropeiska arméer och senare mot bolsjevikerna i Ukraina, vars folk hade en historia oberoende av det ryska imperiet. Så författarna till Plattformen talade verkligen utifrån en rikedom av erfarenhet och den historiska kontexten i en av sin tids avgörande strider. Men dokumentet gjorde små framsteg i sitt förslag att förena klasskampsanarkister, och är märkbart tyst i analys eller förståelse av många viktiga frågor som revolutionärer stod inför vid den tiden, såsom kvinnors förtryck och kolonialism.

Medan de flesta anarkistiskt kommunistiskt orienterade organisationer idag säger sig vara influerade av Plattformen, kan den i efterhand betraktas som ett gripande uttalande som steg upp ur det moras som drabbade stora delar av anarkismen efter den ryska revolutionen. Som ett historiskt projekt förkastades Plattformens förslag och grundläggande idéer till stor del av individualistiska tendenser inom den anarkistiska rörelsen, missförstods på grund av språkbarriärer som vissa hävdar (Skirda, 186), eller nådde aldrig fram till stödjande element eller organisationer som skulle ha enats kring dokumentet. År 1927 anordnade Dielo Trouda-gruppen en liten internationell konferens med anhängare i Frankrike, men den avbröts snabbt av myndigheterna.

I jämförelse är Specifismens politiska praktik en levande, utvecklad praktik och kan påstås vara en mycket mer relevant och samtida teori, som har vuxit fram ur 50 år av anarkistisk organisering. Specifismens idéer, som har sitt ursprung i latinamerikas södra kon men vars inflytande spridits över hela kontinenten, kommer inte från något utrop eller enskilt dokument, utan har vuxit fram organiskt ur de rörelser i det globala syd som leder kampen mot den internationella kapitalismen och som utgör exempel för rörelser över hela världen. När det gäller organisering efterlyser Specifisterna en mycket djupare grund för anarkistisk organisering än Plattformens "teoretiska och taktiska enhet", utan ett strategiskt program baserat på analys som vägleder revolutionärernas handlingar. De ger oss levande exempel på revolutionär organisering baserad på behovet av gemensam analys, delad teori och fasta rötter inom de sociala rörelserna.

Jag tror att det finns mycket att hämta inspiration från inom den Specifistiska traditionen, inte bara på global nivå, utan särskilt för nordamerikanska klasskampsanarkister och för multietniska revolutionärer i USA. Medan Plattformen lätt kan tolkas som att anarkisternas roll är snäv och mest central inom fackföreningarna, ger Specifismen oss ett levande exempel som vi kan se upp till och som på ett mer meningsfullt sätt talar till vårt arbete med att bygga en revolutionär rörelse i dag. Med allt detta i åtanke hoppas jag också att den här artikeln kan hjälpa oss att mer konkret reflektera över hur vi som rörelse definierar och formar våra traditioner och influenser.

Bibliografi

En La Calle (Unsigned article). *La Necesidad de Un Proyecto Propio, Acerca de la importancia del programa en la organizacion polilitica libertaria* or *The Necessity of Our Own Project, On the importance of a program in the libertarian political organization*. En La Calle, published by the Organización Socialista Libertaria, Argentina, Jun 2001. Translation by Pedro Ribeiro. 22 Dec 2005.

Featherstone, Liza, Doug Henwood and Christian Parenti. *Action Will Be Taken: Left-Wing Anti-Intellectualism and Its Discontents*. Lip Magazine 11 Nov 2004. 22 Dec 2005 .

Guillamon, Agustin. *The Friends of Durruti Group: 1937-1939*. San Francisco: AK Press, 1996.

Krebs, Edward S. *Shifu, the Soul of Chinese Anarchism*. Landham, MD: Rowman & Littlefield, 1998.

Northeastern Anarchist. *The Global Influence of Platformism Today* by The Federation of Northeastern Anarchist Communists (Johannesburg, South Africa: Zabalaza Books, 2003), 24. Interview with Italian *Federazione dei Comunisti Anarchici (FdCA)*.

Skirda, Alexandre. *Facing the Enemy, A History of Anarchist Organization from Proudhon to May 1968*. Oakland, CA: AK Press 2002.

Det Anarkistiska Biblioteket

Adam Weaver
Specifism

Den anarkistiska praktiken av att bygga folkrörelser och revolutionär organisation
2006

Mottogs den 2025-06-07 från <https://www.blackrosefed.org/especifismo-weaver/>
Översatt av Vira Mäki

www.anarkistiskabiblioteket.se